

den af Förf. förutskickade innehållsförteckningen:

1:a Bandet. *Fysisk- och Politisk-Geografiskkonstruktionsbeskrifning.*

2:a B. *Geologisk och Klimatologisk.*

3:e B. *Växt- och Djur-Geografisk.*

4:e B. *Nuethnografisk och Nustatistisk.*

5:e B. *Forngeografisk samt Fornethnografisk och Fornstatistisk.*

Innehåll af Första Bandet: 1. *Häftet.* 1) Till Läsaren. 2) Om geografiskt lärosätt under särskilda lärostadier, jemte deraf föranledda förslag till förbättring af läroväsende i allmänhet samt Fäderneslandets isynnerhet. 3) Ritters Betänkande till Kongl. Preussiska Undervisnings-Ministeriet rörande Förf:s geografiska konstruktionsmethod. 2. *Häftet.* 1) Underrättelser för läraren. 2) Inledning. 3) *Fysisk-Geografisk* konstruktionsbeskrifning. Konstruktiv *kust*-beskrifning. 3. *Häftet.* *Fys. Geogr.* konstruktionsbeskrifning. Konstr. *yr*-beskrifning. 4. *Häftet.* *Politisk-Geografisk* konstruktionsbeskrifning. Konstr. *ort*-beskrifning. 5. *Häftet.* *Polit. Geogr.* konstr. beskrifning. Konstr. *gräns*-beskrifning. 6. *Häftet.* Tillägg af strödda Geologiska Klimatologiska o. s. v. uppgifter.

10

För den, som icke förmår tänka sig en i stort uppfattad och konsekvent genomförd plan för undervisningen, måste mycket af allt detta förefalla afskräckande. Vi tillönske Förf. tillfälle att snart fortsätta sitt påbegynta arbete, öfvertygade att redan denna början skall tillvinna detsamma en i hög grad förtjent uppmärksamhet.

20

37 SCHLARAFFENLAND.

Freja n:o 31 21.IV 1840

Af naturens ålderdom komma lär
Att allt så kärngaktigt på jorden är;
Vi vilje dermed ej nöjde vara,
Men hädan till Schlarafferna fara.

30

Det var en naturlig känsla af den ideella missbelåtenheten med den verkliga världen, som ingaf Vitalis denna »komiska» fantasi, som han kallade den. I själfva verket kan den också uppfattas allvarsamt, kan den anses för »tragisk.» Hvarje ädlare själ, som sträfvar till ett ideelt mål, har naturligtvis i sina drömmar tänkt sig ett Utopien, ell Eldorado, och föreställningen derom har verldshistorisk betydelse genom det inflytande den utöfvade på den nya världens upptäckare, och bland dem äfven Columbus sjelf. Ett det ideellas rike ligger till grund för läran om Chiliasmen, som inom christendomen har varit och är af stor vikt. Inom statsläran skapade Plato sin drömda republik, beskref sitt Atlantis. Och alltifrån Daniel Foe, med sin Robinson Crusoe, till Adam Oehlenschläger med sin »Öen i Sydhavet», huru mångt samhälle har icke framstått i skaldernas drömmar och blifvit måladt, såsom uttrycket af deras begrepp om det ädlaste men aldrig uppnådda resultatet af deras önskningar, om just icke bemödanden, deras åsigter, om just icke deras sträfvan. Äfven i Sverige har en man uppträdt med målningen af sin fantasys paradis, kalladt: »Friedland», och försedt det med en karta, som föreställer landets utseende, der det ligger i — Söderhafvet. I detta haf kan man förlägga allt hvad man behagar, om detsamma kan man ljuga allt hvad man vill, derom kan man säga hvad man behagar, trots Cook och Laperouse och D'Urville! De arma sjömännen hafva förgäfves bjudit till att öfvertyga Europa, att numera icke finnas några flera öar att upptäcka. Ännu bråkar i synnerhet

40

50

Ryssland att hitta på grupper, som kunna få något Kejslerligt namn på »witsch» eller »skoi», ehuru Amerikanare och Engelsmän längesedan upptagit öarna på sina sjökort, och oftast endast Redaren vet om de expeditioner, som besöka dessa trakter af jorden. Det vore derföre nu tid att förlägga de Utopiska fantasierna till Månan, der man har bättre tillfälle att fingera äfven naturen efter sitt eget hufvud, så framt man icke med Nils Klim vill begifva sig in uti jordens inre, der likväl geologerna icke gerna unna den stackars fantasien tillräckligt utrymme. Hr Rådbergs »romantiska, litterära och politiska dröm, Friedland», skulle blifvit ännu 10 vackrare, om han låtit honung och mjölk flyta i floderna, vin i sjöarna och tillåtit fåglarna steka sig, sedan de sjungit i träden, för att genast tillfredsställa de goda Friedländarens aptit. Det ligger något sorgligt, något oangenämt dystert i tanken derpå, att dessa drömmar om ett skönare samhällslif, om en fåfängt önskad fullkomlighet, endast äro irrbilder, som berusa fantasien och försvaga kraften till reel verksamhet. Visserligen är Friedland en skapelse af ädel tanke och fin känsla; visserligen röjer sig i hvarje rad författarens ädla syfte, men det hela är för torrt för att vara ett estetiskt fantasispel och för orimligt, för att vara något annat. Det saknar poetisk anda, och deruti består dess fel. Skall man finna behag i en 20 »dikt», så måste »dikten» vara verklig poesi. Att genomgå författarens åsigter af Staten, af religionen och konsterna, skulle föra oss alltför långt, och vi skulle gå läsaren i förväg. Emellertid må vi, med all beskedlighet, reservera oss emot åskilliga af författarens, i synnerhet religiösa meningar. Man skulle kunna säga att, liksom en af våra nyaste författare i uppfostringsläran, vill göra allt menskligt vetande till Geografi, så vill Hr Rådberg, ehuru visserligen med mera skäl, göra allt till pantheism.

30 38 NATIONALEKONOMI.

Freja n:o 33 28.IV 1840

1. STOCKHOLMS FABRIKS- OCH MANUFAKTUR-SOCIETETERS UNDERDÅNIGA PÅMINNELSER VID TULLKOMITÉENS BETÄNKANDE OCH FÖRSLAG TILL NY TULLTAXA.

2. INFÖRSELSFRIHET OCH SKYDDSFÖRFATTNINGAR, BETRAKTADE IFRÅN ERFARENHETENS OCH HISTORIENS SYNPNKT AF FR. LIST, PROFESSOR. MED FÖRETAL OCH TILLÄGG AF ÖFVERSÄTTAREN.

Båda dessa skrifter förtjena i hög grad uppmärksamhet icke mindre för 40 deras innehållsrikhet och den fria vettenskapliga forskning de röja, utan äfven betraktade såsom stridskrifter uti en principfråga, hvilken i närvarande ögonblick är föremål för Ständernas öfverläggningar, och af hvars afgörande landets väl eller ve måste för en längre eller kortare tid blifva beroende. I synnerhet för den, som icke speciellt studerat ämnet, men i dess natur önskar någon annan insigt, än den i vissa pathetiska Riksdagsmannatal erbjudes, måste dessa arbeten vara välkomna; ehuru de äfven åt den litterärt bildade Statsekonomen lemna upplysningar öfver vetenskapens nuvarande ståndpunkt och öfver den omhvälfning i dess principer, hvilken särskilta länders erfarenhet tillvägabragt.

50 Arbetet N:o 1 innehåller, utom den hufvudskrift, titeln antyder, en mängd till denna bifogade »Upplysande Tillägg och Erinringar.» Dessa sednare, frukter af ett omfattande studium, utgöra på erfarenhet och sakförhållanden grundade bevis för hvarje anförande i hufvudskriften. De uppvisa ett sådant antal af slående fakta, att äfven den mest inbitna resonnör af dem måste finna sig öfvertygad om faran af att bygga Stats-